

## „Edinost“

z naša enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 4 uri zvečer.

## Naročnina znaša:

za celo leto . . . . . 24 kron  
za pol leta . . . . . 12 „  
za četrt leta . . . . . 6 „  
za en mesec . . . . . 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbo brez priložene naročnine se uprava ne odziva.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nč.).

Telefon št. 870.

# Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

## Oglaš

se računajo po vrstah v petito. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana osmurnica in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu.

## Avstrija in Italija v Albaniji.

Dunajski tednik »Die Zeit« je prinesel pod tem naslovom doli sledeči članek iz peresa Spiridijona Gopčevića, ki je znamenit že po dejstvu, da je Italija potisnila albansko vprašanje v ospredje evropske diskuzije in je tako približala možnost konflikta med Avstrijo in Italijo, da se torej članek bavi z vsekakor veljavnim predmetom; ampak znamenit je ta članek tudi po osebi, ki ga je spisala.

Članek se glasi:

»Nekaj časa sem italijansko novinstvo kar ne naha govoriti o Albaniji, in tudi v italijanskem parlamentu je bilo že več razprav, v katerih so toliko vlada kolikor različne stranke izražale svoje nazore in bojazni. Na sploh so se delali Italijani, kakor da imajo povoda za veliko skrb, da Avstrija v najbližjem času zasede Albanijo, da Avstrija sploh že dela priprave za to, in da je potrebno v največji meri, delati proti takim prizadevanjem, zбоk česar ne more Italija storiti nič boljšega, nego da v Albaniji sama razvije agitacijo, da začne snovati tam italijanske šole in poštne urade in da pripravlja prihodnje priklapljenje Albanije (k Italiji).

Da Italija ne razpravlja le akademsko o teh načrtih, ampak da jih spreminja v dejanja, dokazujejo nastopna dejstva: prvič, da je snovanje italijanskih poštne uradov v Albaniji v resnici že odrejeno; drugič, da italijanska paroplovna družba »Puglia« že vozi se svojimi parniki direktno do Skadra ter prevaža italijansko pošto, dočim ob enem namerja vvesti lokalno črto Medna-Obot-Dulčinj; tretjič, da je črnogorski prestolonaslednik Danilo imel nedavno temu grozilen govor, v katerem je izvajal, da bo Turčija v svojem odporu proti eventualnemu avstrijskemu zasledenju Albanije mogla računati na pomoč Črnogore in Italije; četrtič, da je odpošiljanje italijanskih učiteljev v Albanijo v namen snovanja italijanskih šol sklenjena stvar; petič, da Italija ni le povodom dogodka v Preveši poslala tjakaj svoje najmočnejše tri oklopnice in je stavila ultimatum, da bi imponirala Albancev, ko je bilo predvideti, da se podvržejo turški vladi, ampak da je sedaj zopet poslala nadaljnje tri vojne ladje na albansko obal, da bi izsilila od turške vlade 200.000 frankov kakor odškodnino za namišljeno grdo postopanje z nekimi Italijani.

Kdor razmere v Albaniji iz lastne skušnje tako pozna, kakor jih poznam jaz, in ni o tem zavzet na nobeno stran, bo izvajal tudi prave sklepe iz teh dogodkov; in če

niso na dunajskem Ballplatzu (Ministerstvo za vnanje stvari. Op. ured.) slepi in gluhi (kakor se je sicer res že dogodilo mnogo krat), potem bi bil že skrajni čas, da se italijanskim stremljenjem pravčasno postavijo po robu!

Stvar je namreč za poučenega človeka jako prozorna. Odkar se je Črnogora po žetivni princeze Jelene s tedanjim italijanskim prestolonaslednikom približala Italijanom, skuša knez Nikola pred zadavljenjem, katerega se boji od strani Avstrije, zavarovati se na ta način, da vzbuja apetit Italije do Albanije. Z njegovega stališča je to tudi popolnoma državniško previdno; ali njegovo stališče ni stališče Avstrije, ki ima vse vzroke, da se pri tem ne da opehariti.

V svoji pohlepnosti po veličju, ki jej je že v Abesiniji prinesla toliko porazov, zahteva Italija Albanijo kakor »beneško dedščino« in se sklicuje na to, da omikani Albanci govorijo italijanski, da 150.000 Albancev že 400 let žive v Apuliji, da je duhovščina Albanije večinoma italijanska in da bi bila Italija zgubljena, ako bi po aneksiji Albanije od strani Avstrije Adrija postala »avstrijsko morje«.

Vse to je brez temelja. Albanija ni nikdar pripadala Benečanom, ampak le par pristanišč, in še ta le prehodno. Albansko obal so sicer v dvanajstem stoletju smatrali za benečansko, toda globlje v notranjost niso Benečani došli nikdar in tudi pristanišča so zgubili že v trinajstem stoletju, izvzemši Durazzo, ki je bil od 1393 pa do 1501, Dulčinj, ki je bil 1408 do 1571, Skadar, ki je bil od 1396 do 1479, Leš, ki je bil od 1386 do 1501 (z dvakratnim daljšim pretrganjem), in Avlona, ki je bila do 1691 benečanska. V notranjosti sti pripadali Benečiji le mesti Kruja (1400 do 1415 in 1467 do 1468) in Drivasto (1440 do 1478). Ali če tudi bi bila Italija posedovala vso Albanijo skozi mnogostoletja, bi vendar za današnjo Italijo ne mogli iz tega izvajati nobenega pravnega naslova, ker bi ista sicer mogla z jednako pravico zahtevati Grško, Epir, Cyper, Kreto in obrežne pokrajine Marmorskega morja. Po pravu priborjenja so takli »pravni naslovi« istotako zamrli, kakor oni Avstrije na zgornjo Italijo.

Kar pa se dostaje trditve, da omikani Albanci govorijo italijansko, je približno istotako resnična, kakor ona, da omikani Egipčani govorijo italijanski. To se pravi: italijanščina je v nekaterih mestih, ki so bila nekdanje benečanska, jezik trgovcev. V Albaniji si torej v nekaterih že gori omenjenih mestih pomagaš z italijanščino; sicer govorijo italijanski v

Albaniji tudi župniki, izšolani od propaganda fide v Rimu; računati pa smemo, da kvečemu pol odstotka Albancev govori italijanski.

Da v Italiji še bivajo potomci Albancev, izselivši se tjakaj v petnajstem stoletju, ki so si ohranili svoj jezik (število njihovo se navaja med 85.000 in 150.000), to je res, a tudi Avstrija ima štiri albanske kraje v Dalmaciji in Istri; kaj pa še le na Grškem, kjer kar mrgoli Albancev! Ti torej niso nikakoli pravni naslovi.

(Zvršetak pride.)

V Trstu, dne 19. avgusta 1901.

**O odhodu biskupa Strossmayerja iz Rogaške Slatine** pišejo »Obzoru«: Kakor vsakikrat, tako se je tudi letos o odhodu velikega našega biskupa zbralo pred poslopjem, kjer biskup redno biva, lepo število Hrvatov in drugih odličnih gostov, da mu zažele srečno pot. Na meji Slatine so pričakovali biskupa pri sv. Rizu Slovenci, pa so ga vrlo srčno pozdravili. Gospe so mu poklonile lep šopek cvetja, a v imenu slovenske mladine ga je pozdravil gimnazijalec Andrej Drušković s prikladno pesmico, v kateri prosi biskupa, da prihodnje leto zopet pride med-nje v Slatino. Želji mladega Slovence se pridružujemo tudi mi, pak iz vsega srea želimo našemu biskupu, da bi še dolgo vrsto let odhajal v Slatino med brate Slovence in da bi se nam od tam vsakokrat zopet vračal čim mlaj in veseleji. To leto mu je posebno dobro delo letovanje v Slatini. Biskup je izvrstne volje, poln duhovite šale in mladeniški svežega duha, tako, da se mu divi vsakdo in se raduje. Strossmayer je včeraj (v petek) dospel v Zagreb v spremstvu barskega nadškofa presv. g. Š. Milinovića in presv. gospoda predsednika akademije Tade Smičiklase ter papeževnega protonotarja, mons. Milka Cepelića.

## Politični pregled.

V TRSTU, dne 19. avgusta 1901

**Proslava rojstnega dne našega cesarja.** Kakor posnemamo iz obilnih nam došlih brzojavnih poročil e. kr. korespondenčnega urada, so po vseh deželnih glavnih mestih naše države rojstni dan našega presv. cesarja obhajali na slovesen način. Tudi po glavnih mestih drugih držav, kakor v Petrogradu, Berlinu, Rimu, Parizu i. dr. so se o tej priliki darovale maše za našega cesarja.

nicami in z dolgimi latinskimi, nemškimi in ilirskimi posmrtnimi odami.

Saj pravim — cela zakladnica blaga za proučevanje duha, srea in navad davno izgnolih generacij, a tudi ljudij, nedavno legših k počitku. Ta sekretar odpiram jako rad. Gotovo ni minilo ni jedno mudenje v rojstnem mi domu, da ne bi bil pristopil k stari dragi mobiliji in tedaj — tedaj sem se še vsakokrat moral zgubiti v motrenju in gledanju minolih dnij in ostankov njihovih, a poleg tega občutim vsepovsodi vso tajinstvenost, vso zagonetko — vso neumljivost, ki ustvarja kratko dobo jednega človeškega bitja.

\* \* \*

Že kakor dete sem bil najsrečnejši in najzadovoljnejši ako sem smel biti ali z očetom, ali materjo, ko smo hodili odpirat omaro in kaj iskati v njej. A do cela nepozaben mi je tisti čas, ko mi je mati, po dolgih dolgih prošnjah, zaupavala ključ in dovoljevala, da sem smel pregledovati papirje.

(Pride še).

**O položaju.** »Neue Freie Presse« piše pod datumom dne 17. t. m.: Danes je bil ministerski svet pod predsedstvom ministerskega predsednika dra Körberja. Bavili so se s tekočimi posli. Kakor zatrjajo, ni bilo dosedaj mogoče storiti kakega sklepa glede različnih političnih in parlamentarnih vprašanj, ki čakajo rešitve, ker je večina poslancev še na počitnicah in ni bilo torej mogoče stopiti v dotiko s strankami. Sosebno so nerešena vprašanja: sklicanja državnega zbora, terminov za razpuščanje deželnih zborov Češkega in Tirolskega in novih volitev v ti zastopstvi. Ti termini se določijo še le prihodnje tedne.

Isti list beleži na uvodnem mestu pomembno dejstvo, da so te dni prihajali v Išč, kjer biva cesar, ministri vseh treh kategorij, ki jih ima naša monarhija (avstrijski, ogrski in skupni.) Tudi češki minister-rojak je bil vmes. Iz tega je sklepati, da so v Išču razpravljali o vseh obilih vprašanjih, ki so na dnevnem redu v obel polovica monarhije in o nemškem carinskem tarifu. Ta poslednji da je kar zaustavil pogajanja med avstrijsko in ogrsko vlado o carinski in trgovinski pogodbi in o domačem avtonomnem tarifu. A poleg vseh teh obilih skrbi muči dunajski list še jedna in — največja skrb: stališče Nemcev, kakor so si je priborili po večletnem brezprimernem boju — to stališče je sedaj v resni nevarnosti, ako deželnozhorske volitve ne izpadejo tako, da bo liberalcem prav. Hinc illae luerimae. (Ti gospodje pač ne morejo drugače, nego da vedno ponavljajo največjo laž s tem, da svojo stranko identificirajo z nemškim narodom.) Če zmagajo radikale — tako izvaja »Neue Freie Presse« — potem se bodo v parlamentu na Dunaju ponašali kakor zastopniki naroda na Češkem — in z Bogom nemška gemeinbürgschaft. Zmaga te stranke bi pomenjala najhujo krizo za Nemce v Avstriji.

Po menenju dunajske Židnije ni možno, da bi Nemci na Češkem ne umeli vsega tega. Celo spomin Bismarckov mora pomagati dunajskemu listu, ki vsklika emfatično, da se Vsenemci postavljajo v drzno nasprotje z največjim vseh nemških državnikov. »Primitte se za glavo in strmite: »Neue Freie Presse«, dá: »Neue Freie Presse«, se je spozabila toliko, da je zapisala — resnico in zabeležila to resnico je pripoznala, da na vsej avstrijski krizi sedanji je kriva izključno le — nemška politika! Da, »Neue Freie Presse« povdarja, da je bil Bismarck tisti, ki je razrušil organično zvezo med Avstrijo in Nemčijo! To da je delo Bismarckovo, da Češka ni več nemški bundesland! — Gotovo je tako! Kako pa morejo Nemci zahtevati potem, da mora Avstrija tudi potem, odkar nima ničesar več iskati v Nemčiji, ker je Bismarckova politika razbila organično državnopravno zvezo, imeti isto nemško označje, kakor je je imela popred! Če je podlaga druga, mora biti tudi zgradba drugačna. Ravno tu je vir vsem narodnim bojem v Avstriji, da se vsem narodnatim prezirali dejstvo, katero konstatuje sedaj »Neue Freie Presse«: da po dogodkih leta 1866. nima Avstrija na nemškem severu nobenega poklica in nobene prihodnosti in vsled tega tudi ne pravice do obstanka kakor nemška država. Od leta 1866. sem kaže Avstriji kazalec na naš slovanski jug. In ako hoče slediti temu kazalcu, ne sme imeti politike, ki bi se dotikala čutstev nje slovanskih plemen, ker bi s tem odbijala one, mej katere se hoče širiti!! Dobro pa je le, da je tudi stara dunajska grešnica konstatirala to resnico. Kaj vse dela strah — pred obračunom z volilei!

**Zakaj so Nemci na Moravskem „spravljivi“?** V »Information« pišejo iz Olomuca kaj instruktivno o pravih vzrokih, ki silijo Nemce, da se ravno na Moravskem

## PODLISTEK.

### Pripovedovanja starega papirja.

Hrvatski pisal Šandor Gjalski. Poslovenil M. C. t. d.

Pri nas imajo »sekretarja« še iz dobe mojega pradedca. Mobilija je to iz nekega eksotičnega lesa rudečkaste barve. Spretnje strani so olepane s tankimi korintskimi stebriči od mahagonija, a vrata so v glavnih poljih odličena z uloženi rokoko-sličicami. V globoki notranjosti je nešteto oddelkov, predalov, z galerijami in brez galerij — a je tudi tajnih omaric s peresi na poskok.

V tej omari je skrit ostanek življenja, položnega v pismo, tam od sredine osemnajstega stoletja pa do sem nedavno še le minulih let. Vsaj pet kolen je zapustilo tu sledi svojemu bivanju. Ali niso shranjeni kaki znameniti rodbinski dokumenti, ni pravdni piši, še manje zapisniki gosposkine ali urbarske popisi. Tu je le pisem in papirjev, ki se nanašajo na skromno življenje, ali bolje rečeno, ki se zajejo v one strani, ki so daleč od opravila in poklica, a so v glavnem izpolnjene

s prijateljstvom, ljubavjo, tovariševanjem in dragimi spomini, čuvanimi iz otroške ljubezni od kolena do kolena.

Tu se nahajajo tudi dnevniki, koledarji in memoari — ter skromni lirski izlivi, in vsa množica listov, počenši z latinsko korespondenčijo pradedov, dedov in očetov, pa do francoskih, nemških in hrvatskih dopisovanj gospej, do čestitk, pisanih z negotovo otroško roko za razne godove in rojstne dneve.

Tu je tudi izprešanega cvetja med papirji, starimi po sto let, je malih pastel-portretov z napudranimi glavami, tajno pravitih tajnemu lističu z dekliskim naslovom kake prababice ali pratetke, tu je na pol pobledeh dagerotipov in pomenelih fotografij ljudij z imeni še poznanimi, a še več z imeni že nepoznanimi: — tu je nešteto snopičev drobnih piseme zvezanih križem v svilene tenke vrve, takoj za temi se vrste stare plesne pozivnice zagrebških škofov in hrvatskih banov, kazin in narodnih čitalnic, s celimi konvoluti tiskanih pesmi-prilicnic iz ilirske dobe za plese mladih ilirkinj — a vse to pomešano z mnogimi in mnogimi osmr-

tako »spravljivi«. Čehi v Olomucu so namreč uveli bojkot proti nemškim obrtnikom. In to tako uspešno, da so Nemci prišli do spoznanja, kako potrebno bi bilo, da se — spozna — s Čehi. Nemci uvidevajo, da bodo s tako taktiko najbolje varovali svoje interese in da napravijo konec češkim nadaljnjim stremljenjem.

Najživahnejši povspeševatelji te misli so nemški trgovci in obrtniki, ki najbolj občutijo, v kako gospodarsko kalamiteto pridejo Nemci drugače. K istim se pridružujejo lastniki hiš, tako, da se je polagoma ustvarila močna stranka, ki zahteva, da naj politične stranke za vsako ceno sklenejo s Čehi kompromis. Pa tudi neki politični moment sili zmerne nemške stranke v pogajanja s Čehi. Kakor povsodi v jezikovno mešanih deželah in mestih narašča tudi tu nemškoradikalna stranka, ki se že sedaj močno pripravlja za prihodnje občinske volitve, s strahovito naglieo. Liberalna, sedaj gospodovalna stranka, je bila že o zadnjih volitvah v veliki nevarnosti pred radikalno stranko, in gospodje v mestni hiši v Olomucu potrebujejo nujno pomoči. To pomoč pa bi jim mogli v tamšnjih razmerah donesti le Čehi, ki so ravno v prvem volilnem razredu najmočnejši. Čehi tudi da nimajo nič proti kompromisu in so pripravljeni za odkrito in pošteno mišljeno pogajanje. Čehi bodo zadovoljni, ako bodo le po nekoliko zaupnikov zastopani v mestni hiši, in ako jim dajo Nemci jamstvo, da jim ne bodo stavili nikakih zaprek njihovega razvoja v kulturnem pogledu. Več ne zahtevajo Čehi, in če bodo tudi na nemški strani tako spravljivi, lahko pride do sporazumljenja.

**Nekaj zabavnega z albanske obali.** Neka italijanska družba je kupila blizu Durazzo od nekega bega neki gozd in je pričela z gradnjo poti do morja za prevajanje lesu. Tu pa je prišel vmes drug beg in je prepovedal zidati pot po njegovih tleh. Na to je navstal prepir, ki se je zvršil s tem, da je neki sluga italijanske družbe ubil bega. Turška policija je na to prepovedala gradnjo poti in izvažanje lesu. Italijanski admiral je žugal na to z bombardiranjem mesta, ako družbi ne bo nje pravica. Paša pa ni odje-njal in admiral — ni bombardiral!! Tudi je prepovedal paša izkreevanje italijanske mornarice v namene vežbanja. Celó izkreevanje italijanske godbe je prepovedal, dočim je avstrijski godbi z ladje »Karol VI.« dovolil to.

## Tržaške vesti.

**Rojstni dan našega cesarja.** Na predvečer rojstnega dne zbrala se je na obrežju velika množica ljudstva, ki se je divlakrasni razsvetljavi in umetelnim ognjem na vojni ladiji »Karol VI.« in na parnikih avstrijskega Lloydja. Vojaška godba je svirala na velikem trgu, po mestnih ulicah pa ste korakali godbi obeh veteranskih društev, katerim so sledili uniformirani člani istih društev. Slovenska društva se niso udeležila spreveda, vsled česar pa je tudi bil sprevod tak, da je najbolje, da — molčimo o njem. Zasebnih hiš je bilo le par njih odločenih z zastavami, v prvi vrsti hoteli; na javnih poslopih so vele zastave. Svoji zastavi sta razobesila tudi »Del. podp. društvo« in »Kolo«. Na večer je razsvetlilo tudi »Tržaško podporno in bralno društvo«.

Včeraj ob 9. uri je bila slovesna služba božja v katedrali sv. Justa, katere so se udeležili zastopniki civilnih in vojaških oblasti.

»Rdeči prapor« hoče po vsej sili doseči rekord v barabstvu. Tri četrтинke zadnje številke je posvetil našemu listu in »Slovenki«. Evo nekoliko evetok iz članka, ki ga je posvetil nam:

Mi bedasto vprašujemo po akademskih študijah sotrudnikov »R. P.«, ne znamo čitati, ne poslušati, zatelebanj smo v neko fiksno idejo, nevedneži smo, v našem taboru tako trpé na glavi, da nam soc. demokrati res ne morejo pomagati, ne mislimo dalje, kakor nam je nos zrasel, baš v tem tiči greh »Edinosti«, da ne misli, vse mišljenje moramo podložiti nekemu nejasnemu čustvovanju in zato je vsa naša politika nerealna.

In človek, ki je vse to pisal, kliče emfatično: zmerjati je po ceni, dokazati je težje! Kakor da je o tem mislil — na-se! On namreč smatra že za dokazano, da je domovina — prazna fikcija,

zlasti, ker da mu mi nismo dokazali nasprotnega.

Ej, veleučeni gospod Kristan, so aksi-jomi na svetu, katerih ne treba še le dokazovati. Sploh pa bi pri ljudeh, katerim je slovenska trobojnice »eunja«, vse dokazovanje nič ne izdalo.

Sicer pa g. Kristan retirira. Čuti namreč, da je bil v svojem nauku o domovini vendar malo preveč odkritorčen, in zato zdaj, po moji stari navadi, zavija. Trdi namreč, da je domovina »direktno zanikanje pojma o narodnem edinstvu«. Ne, gospod Kristan, take domovine nismo mislili. Rabili smo besedo »domovina« v prenešenem zmislu.

G. Kristan zatrjuje, da se »za živi narod znajo tudi socialni demokratje boriti«. Znajo se že, samo ko bi — hoteli! Nekateri soc. demokratje v drugih narodih se tudi res borijo. Slovenski soc. demokratje pa delajo izjemo tudi v tem, kakor v marsičem drugem!

G. Kristan priznava, da so ga vzgojili slovensko in da je postal Slovenec. Postal že, je-li pa tudi ostal?!!

G. Kristan vprašuje radovedno: »Ali sem Kitajski dolžan ljubezni in spoštovanja?« Mi bi rekli: vkljub dejstvu, da je na Kitajskem veliko število dr. Adlerjevih soplemenjakov — ne! Pač pa se nam zdi, da je dolžan spoštovanja in ljubezni slovenskemu delavstvu, od katerega živi, torej slovenskemu narodu in vsemu, kar je poslednjemu drago in sveto, torej tudi slovenski domovini!

S tem dolžnim spoštovanjem pa se nikakor ne strinja dejstvo, da se gosp. Kristan brati z ljudmi, ki zasramujejo slovensko pesem in slovensko zastavo. Zakaj noče »R. P.« pojasniti govora g. Kopača o slovenski trobojnici?!

Dokler ne stori tega, dokler slovenski soc. demokrati trpe v svoji sredi ljudij kakor je bivši državno-zborski kandidat g. Kopač, jih ne moremo smatrati za prijatelje našega naroda! Slovenski narod si mora šteti v dolžnost, da take elemente odstranja iz svoje sredine.

Kar se tiče nerealne politike, naj g. Kristan le — sebe prime za spoštovani nos. Daje on realnejši politik, nego je, sledili bi mu danes slovenski delavski batalijoni in ne bi mu trebalo jemati na shode, za stafažo, italijanskih »socialistov«!

Glede »Slovenke«, v katero se g. Kristan tako besno zaleta, naj ga spomnimo na to, da je bil isti g. Kristan precej dolgo časa sotrudnik tega lista. Je-li bila morda takrat »Slovenka« toliko boljša od današnje? Vemo tudi, da si je isti g. Kristan na vse pretege prizadeval, da bi »Slovenko« spravil pod klobuk dra. Adlerja, a se mu ni posrečilo.

Zdi se nam torej, da ga v njegovi kampanji proti »Slovenki« ne vodijo toliko stvarni razlogi, kolikor razžaljeno samoljubje in osebna antipatija. Je pač res: Les extremes se touchent!

**Slavnemu c. kr. redarstvu na znanje.** Te dni sta prišla k gosp. Antonu Peganu, v ulici Giuliani št. 6 III, dva »gospodiča«. Eden teh je izročil gospodu Peganu prošnjo, katero je bil isti svoječasnó vložil na tukajšnjem magistratu!

Prošnjo je magistrat zavrnil, ker mu ni bila prav narejena, da-si so jo napravili — magistratni organi!

Gosp. Pegan je odložil prošnjo ter od-slovil prišleca, toda ona dva nista mislila tako. Oni, ki je uročil prošnjo, je zahteval od g. Pegana 2 kroni — ali pa naj mu vrne prošnjo!

Ker je vrnjena prošnja podpisana po »Per il podestà: Dr. Lanzi«, je stranka smatrala za svojo dolžnost, da je pokazala vrata tem najnovejšim magistratnim — slugom! Kdo da sta bila ta dva »poštenjaka«, to lahko izve slavno c. kr. redarstvo, ker se prošnje ne vračajo po nepoznanih osebah.

Toliko se nam poroča — mi pa pozivljamo v to poklicane organe, naj preprečijo slične sleparije! Ob enem opozarjamo naše ljudstvo, naj take »poštenjake« požene kakor zaslužijo!

P. S. O tej priliki naj še enkrat ožigosamo one naše »vrle« narodnjake, ki pišejo laške in nemške prošnje za podelitev domovinstva, menč, da je tako boljše!

Te dni vračajo vse slovenske in nemške prošnje — češ, da ne umejo jezika; laške pa — ker niso pravilno pisane! Ker je torej

vse ena smola, pa pišite — ako že hočete — slovenske prošnje.

Urad našega političnega društva »Edinost« deluje še vsaki dan od 6. do 8. ure popoldne v »Del. podp. društvu«, ob nedeljah in praznikih pa od 9. do 11. ure zjutraj.

**Pozor!** Te dni se začne po tržaški okolici cenitev grozdja po c. kr. finančnih organih. Ti organi imajo nalogo, da pišejo slovenske prošnje vsem onim, ki zahtevajo tako. Nam se zdi to narobe svet, ker je v okolici 99% posestnikov Slovencev in bi bilo logično, da bi se delalo vse prošnje v slovenskem jeziku — izvemši le slučaje, ko se izrečno zahteva drugače!! Ker je pa malo upanja, da bi se od strani c. kr. finančnih organov postopalo na ta, edino pravi način — opozarjamo vse naše okoličane, naj zahtevajo slovenske pogodbe.

Ako bo kakih vsiljevanj laščine, ali sploh kaka druga nerednost, prosimo obveščanja, da storimo potrebne korake. Pozor torej!

**Ne moremo!** Iz neke tukajske tovarne se nam poroča, da tam neki mejnarodni socialisti govore, češ, da mi razmečemo »Edinost« po ulicah z namenom, da širimo slovensko zavest v Trstu!

Mi bi sicer le želeli, da bi nam bilo mogoče delati tako, ali, žalibog, za sedaj še — ne moremo!

Da pa se slovenska zavest širi vkljub temu, da mi ne razmečemo našega lista, je to stvar povsem naravna, ker je to stoletje slovensko stoletje in Slovan mora na dan!

**Izlet naše kmetijske družbe v Monastero.** Na najbolj uzorno posestvo v naših krajih, izpal je nad vse pričakovanje dobro. Tu smo videli šele, kako daleč se nahajajo naši kmetovalci za napredkom v kmetijstvu. Naši izletniki se kar niso mogli načuditi različnim napravam in pripravam, katerih se poslužuje dandanes napredno kmetijstvo in med vsem izletom si slišal največ »joj« in »glej!« Posebno so nas zanimali vinogradi, kateri se raztezajo na površini nad 50 hektarjev. To so ti prava krasota! »Tu smo v objubljeni deželi« je rekel nekdo naših posestnikov in v resnici si niti ne moremo misliti kaj lepšega. Grozdja je toliko, da ga trte le komaj nosijo. Divje amerikanke so se vspole nad 10 m visoko. Kako so pa še v redu ti vinogradi! Nikjer nisi videl ni plevelečka, a mladje je tako lepo privezano, da vidiš lahko iz konca na konec vsako trto, skoraj bi rekel: vsaki grozdič.

Naših izletnikov, katerih je bilo 52, nista pa iznenadila samo krasota in vspeh umnega gospodarstva, ampak k tema se je pridružila na drugi strani velika prijaznost in postrežljivost gospoda Evgena bar. Ritter-Záhonyja samega. Ta gospod, ki je lastnik posestva, nas je — da-si že priletel, — pričakoval že rano v jutro s tremi vozovi na kolodvoru v Villa Vicentina ter nas spremljal potem povsodi, koder smo hodili in se tudi potem vračal z nami na železnico. Da-si je posestvo nad 1200 hektarjev veliko, vendar je znal ta gospod za vsako najmanjšo stvarico. Dal nam je jako mnogo dobrega nauka in mi mu hočemo biti zato prav hvaležni. Postrežljivost tega gospoda pa je šla še dalje. Povabil nas je tudi pod košato drevje h pogrnjeni mizi in nas prav fino pogostil. Tu smo pokušali raznovrstna vina, katera so bila takšna, da bi si jih na smrtno uro poželel. Videli smo, kaj pomenja umni kletar. Da smo zaklicali gospodu baronu trikratni »živio«, ki nam je prišel v resnici iz srea, to je razumno samo ob sebi; da bi se mu pa tako zahvalili, kakor je bila naša prava želja, tega nismo mogli; manjkalo nam je izrazov in mam jih še danes. Zato naj nam oprosti, če mu kličemo samo v priprosti obliki: Povrni tisočkrat mu Bog!

**Izlet z zrakoplovom po — vodi.** Nekaj novega, kaj ne! Nu, ne prav. Zgodilo se je že večkrat, da je šel kak izlet z zrakoplovom po vodi mesto po zraku, posebno pogosto pa se dogaja to, kadar se ima dvigniti »kapitan« Merighi, kateremu se jedenkrat potrže zrakoplov, drugič se isti noče napolniti, tretjič pa prihaja še kak drug vmes, da ljudstvu pokvari ves špas. Včeraj se je zopet pripetil tak slučaj našemu »kapitanu«; ko se je naš »kapitan« hotel dvigniti z dirkalnišča, se zrakoplov ni hotel napolniti in ljudstvo je moglo oditi z dolgim nosom. Najlepše pa je bilo na tem to, da je Merighi zaključil svojo zrakoplovsko karijero, ne da bi bil napravil zadnjega vzleta. Naznanil je bil namreč, da v nedeljo priredi svoj zadnji

sprehod v oblake, a ker se mu to ni posrečilo, zadovoljiti se mora tudi brez »zadnjega« zleta.

**Samomori in poskusi samomorev** se v našem mestu tako ogromno množe, da prihaja človeku kar groza, ko dan za dnem čita vesti o novih takih činih. Ljudje, večinoma v najlepši dobi, se zastrupljajo in davijo, kakor da bi naše življenje res ne bilo nič več vredno od življenja jedne kokoši. Exempla trahunt velja tudi tukaj; slabi vzgledi vlečejo več nego dobri in jeden samomor vzbuja misel na drugi samomor. Samomori so postali tako v navadi, da se marsikomu ne dozdeva nič posebnega: popiti steklenico strupa, pogrnati si svinčenko v možgane, ali pa zadržati si vrat s kosom konopca. Jeden misli dokazati s samomorom svoj pogum, drugi veliko ljubezen, tretji svoje filozofično naziranje, četrtno neko virtuosno apatijo itd., vsaki po svoje. Pomislijo pa naj ti kandidati samomorstva, da svojim činom dosežajo le teatraličen efekt. Človek gre mimo njih, se sožalno ali celo hudomušno nasmeja, napravlja par korakov in že mu druge misli izpodrivajo spomin na čudnega junaka.

Danes nam je poročati o nič manje nego dveh samomorih in o treh poskusih samomorov. Med temi je bil tudi mladenič komaj — 15 let!

V soboto zjutraj se je zastrupila na svojem stanovanju v ulici Pasquali Besenghi št. 12, 20-letna služkinja Viljelmina Hacker. Ko je njen gospodar Anton S. slišal stokanje, v nastopil je v njeno sobo in jo vprašal, kaj jej je, na kar mu je Viljelmina odgovorila, da se je zastrupila. S. je dal takoj poklicati zdravnika, a ta je prišel prepozno, ker dekle je bilo ob njegovem prihodu že mrtvo. Iz pisma, ki je je zapustila mlada samomorilka, doznali so, da je imela ljubimca, nekega Viktorja L., in da se je zastrupila, ker se je njegova ljubezen začela baje ohlajati in ker se je mladenka bala, da je isti ne poroči.

Drugi samomor se je zgodil včeraj zjutraj blizu herpelske postaje. Ustrelil se je tamkaj uradnik tukajšnje trdnje Fratelli di Lenardo, 39-letni Herkul Moro, rojen v Vidmu in stanujoči v Trstu v ulici Commerciale št. 46. Pri njem so dobili novčarko zneskom 6.54 K in omot patron. Truplo so prenesli v kapelico herpelskega pokopališča.

V soboto zvečer si je na Aquedottu prerezal vrat 15 letni Ferruccio O., stanujoči v ulici Tigor. Prenesli so ga na bližnji in-spektorat, kjer so mu provizorično obvezali vrat, dokler je došel zdravnik z zdravniške postaje. Slednji je konstatiral, da rana ni nevarna in je dečka, ko mu je podelil prvo zdravniško pomoč, ukazal odpeljati v bolniš-nico. Vzrok obupnemu koraku so brzkone obupne družbinske razmere.

Skoraj istočasno se je zastrupila v svojem stanovanju v ulici S. Marco 19-letna Graziosa D. Hišniki so še pravočasno zapazili to in poklicali zdravnika, ki je dekleci spral želodec in jo dal odpeljati v bolnišnico. Nje stanje ni obupno. Vzrok obupnemu koraku je bila baje zopet — nesrečna ljubezen. Neka njena prijateljica da jej je, kakor pripovedujejo, prevzela »fanta«.

**Nedeljski pretepi.** Danes je ponedeljek in bil bi seveda čuden in abnormalen ponedeljek, ako bi ne mogli poročati, da so se kje v starem mestu naši »brumni« mladiči včeraj drezali z bodali v rebra. V resnici pa se tudi včeraj ni zgodila taka izrednost in so se fantje v starem mestu prav po vseh »regeleah« in pravih tržaške kavalerstva mikastili in pestili.

V gostilni »Andemo de Giorgio«, na oglu ulice Riborgo in starega trga, sprlo in steplo se je med seboj nekaj Benečanov in nekaj Tržčanov. Tržčani so se namreč šulili iz nekih benečanskih dijalektskih izrazov, kar je Benečane tako razžalilo, da so začeli reagirati. Beseda je dala besedo, besedam so sledili argumenti pesti; konečno razsodbo pa so napravili noži in sicer precej globoko potisnjeni noži Tržčanov v benečanska telesa, tako globoko, da sta dva izmed njiju, brata Molinari, težko ranjena v bolnišnici. Kakor zelo sumljive, da so ranili regnicole, zaprli so že Petra Romana iz Kopra, sina onega Romana, ki je pred kratkim zaklal svojo ženo — »jabolko ne pada daleč...« — dalje nekega Albrehta in slednjič nekega Jurija Dellacona, katerega pa so njegovi prijatelji, brzkone iz tehtnega vzroka, prekrstili v Jurija del vin.

Par opazk. Tukaj so torej avstrijski podaniki nabili, a ne samo nabili, temveč tudi nekoliko z noži požgali regnicole. Laški

listi pa nimajo radi tega nikakih lamentacij, nič se kaj ne ogrevajo za reveže regnicole, ki so v smrtni nevarnosti; tudi laški konzul brčkone ne pojde našega namestnika pozivat, naj posreduje, da bodo zločinci izgledno kaznovani. Nič vsega tega! E, seveda, saj tisti, ki so nabili Lahe to pot, niso »Slovenci«, temveč kri od njih krvi. Saj se razumemo, kaj ne, brateci okoli »Piccola«, »Gazzettina« itd.!

To pa ni bilo vse, kar se je zgodilo včeraj. Tudi v ulici Donota in sosednji Battaglia bil je pravi ponočni boj in rekli bi skoraj: ne boj, temveč »mesarsko klanje«.

Veča družba pijanih ponočnjakov se je tako salamensko pretepala, da se je kar kadilo. Najhujše je izšel iz tega krvavega plesa neki 21-letni Fran Kraus, ki je dobil nič manj nego sedem ran po glavi in jedno na roko. Prenesli so ga v bolnišnico. Krausa je ranil večinoma baje neki Karol Fürst, ki je do Krausa gojil sovražstvo radi neke ljubimске afere.

**Vendar enkrat!** Toli zaželeni cigaretni papirčki v korist družbi sv. Cirila in Metodija v Ljubljani so sedaj na prodaj v Trstu skoro v vseh tobakarnah. Ker je papir zelo dober in fin, je upati, da ga bodo vsi zavedni Slovenci-kadileci kupovali ter ga povsod zahtevali, kajti tudi od tega izdelka bo družba sv. Cirila in Metodija vdobivala toli potreben prispevek. Vsaki papirček ima vtisnjeno znamko »Mal položi dar, Domu na altar!«

Glavno zalogo in prodajo na debelo ima gosp. Josip Štoka v Trstu; razprodajo na drobno za Trst in okolico pa g. Janko Trošt v Trstu.

**Druga ladija v nevarnosti, da se potopi.** Poveljnik parnika »Miramar« kap. Calafati je včeraj zjutraj, ko se je vžil iz Trsta v Miramar, dospel v bližino Čedasa, zapazil na odprtem morju ladijo in z daljnogledom je spoznal, da se v njej štirje moški trudijo, da bi kljuburi v razburkanem morju dospeli na kopno. Ker je spoznal kapitan da ni nevarnost tako blizu, izkreal je najprej potnike v Miramaru in se potem z vso brzino obrnil proti ladiji, ki je bila v nevarnosti. Oni štirje mladeniči, ki so bili v ladii sprejeti so bili na parnik »Miramar«, ladijo imenom »Gilda« pa je odvedel v luko parnik »Audax«, ki je tudi kmalu na to dospel na lice mesta.

**Nesreča na ulici.** Kmetijca Marija Gabrove iz Saleza se je v soboto zjutraj na nekem vozu vozila proti južnemu kolodvoru. Nasproti temu vozu je pridrdrala neka kočija, čije konj se je par korakov prej, nego se je srečal z vozom, splasil. Kmetijca se je ustrašila in skočila z voza, a po nesreči ravno pod konja. Kočijaž je hitro skočil na tla in rešil ženo izpod konjskih kopit. Ženo, ki ima nekoliko ran po glavi in drugem telesu, so spravili v bolnišnico.

**Dražbe premičnin.** V torek, dne 20. avgusta ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Media 6, klop in tehtnice; Korzo 21, hišna oprava; Opčina 14, krava in vol; ul. St. Michele 2, hišna oprava; ulica della Pieta, mizarske klopi; ulica Farneto št. 37, hišna oprava; ulica S. Marco 20, oprema v zalogi in hišna oprava; ulica Galileo 6 in ul. Giulia 10 B, konj.

**Vremenski vestnik.** Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 16.7, ob 2. uri popoldne 26.0 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 757.3. — Danes plima ob 10.57 predp. in ob 11.33 pop.; oseka ob 4.41 predpoludne in ob 5.4 popoldne.

## Vesti iz ostale Primorske.

× Potopljena ladija. Blizu Pirana je prevrnila včeraj burja jadrenico takozvano »Bracero«, last Alojzija Parenzana. Bracera je bila naložena s 50 tonelami turšice, katero je vozila proti Trstu. Potopila se je v globčino kakih 15 metrov. Gospodar in trojica moštva so se rešili na neko drugo jadrenico, ki je plula skoraj tikom »Levanta«. Danes zjutraj se je podal na mesto, kjer se je potopila ladija, parnik »Audax«, ki bo skušal dvigniti jo.

## Vesti iz Kranjske.

\* Italijanska žaljenja brez konca in kraja. Iz Ljubljane nam pišejo: Danes

je bila neka družba Napolitanov v restavraciji Lloyd. Med drugimi raznimi skladbami je igrala najzadnje tuji cesarsko himno, ali tako smešno in pod vsako kritiko, da je bilo kar žaljivo za avstrijski čut navzočega občinstva. Na to je neki gospod tej mešanici zažvižgal, seveda ne z namenom, da bi žalil dinastični čut, ampak proti tisti mešanici, proti taki drzni profanaciji majestozne himne, proti taki nečuvenci provokaciji. Pa saj je že v dejstvu, da so to točko igrali še le ob 11. uri zvečer, mesto začetkom, impertinentno žaljenje. Ali mora naše občinstvo res ponasati vsa ta lahonska žaljenja? (Mora? Kdo pravi, da mora?! Bi že videli, kaj bi se zgodilo, ako bi se kje drugje zgodila taka nesramnost! Ne — nič ne mora! Mora le tedaj, če samo hoče tako! Ven bi jih bili zagнали, pa bi bilo! Op. ured.)

## Vesti iz Štajerske.

— Torej res kraja duš! V »Südsteierische Presse« čitamo, da tudi »Marb. Zeitg.« izrečno priznava, da so vsi tisti, ki so v Graden in Mariboru prestopili k protestantizmu, prejeli denarja vsaki do 30 gld. »Südsteierische« sodi, da glavni vzrok tej kraji duš je ta, da bi nabrali čim več število v ta namen, da bodo mogli snovati čim več — evangelijskih vikarskih sinekur. Ker posla gotovo ne bodo dajali mnogo ti novi »verniki«.

Potem vprašuje »Südsteierische«: »Hodijo-li morda katoliki Štajerske na Prusko, da bi tam na stroške tuje dežele ustvarjali kapelanske sinekure?«

Kakor je na prvi hip videti opravičen ta vsklik, se moramo vendar čuditi: ali so najvini ti gospodje okolo »Südsteierische Presse«! Kako vprašanje! Z isto pravico bi moglo vpraševati mi: hodijo-li avstrijski-emiserji na Nemško: hujskat proti nemški državi in zasramovat nemško domovino, nje državljanje in nje vojsko?! Gotovo ne hodijo! Radi tega pa vendar ostaja resnica, da hodijo nemški emisarji v avstrijsko državo zasramovat in agitirat. In hodijo, ne da bi se ganil proti njim ni jeden sam prst in moremo opazovati o tem, kako naše »avstrijstvo« preuša vse to z fatalizmom kakega Turčina! Ali nas umejejo pri »Südsteierische«?! Če je to poslednje naravno, zakaj bi se čudili mariborskemu in graškemu kupovanju duš in snovanju »evangelijskih vikarskih sinekur«?! Čemu naj bi se v Avstriji še sploh čudili v nje razmerju do ljube zaveznice, ako so že voditelji in krmarji naše vnanje politike vprejeli čudni aksijom: da z Berlina doli je smeti streljati, le od tu tja gori Bog ne daj! Quod licet Jovi, non licet bovi! Tako je: oni tam gori ob Spree in Jupiter, mi tu doli ob Donavi pa smo — voli! Kar sme Jupiter, ni dovoljeno tudi volu! Ne upirajmo se temu, ko smo vendar sami pritrdili takemu razdeljenju ulog! Čemu pa se je ustvarila trozveza?! Postanimo torej vsi Turčini s primernim fatalizmom in nikar ne stavljammo dalje toli najvini vprašanj: zakaj smejo oni tam gori to in to, ne da bi bilo dovoljeno nam to in to?! Tako je in basta!

## Razne vesti.

**Koliko stanejo vojne!** Pariška »Lanterne« je izračunala, koliko so stale vojne — pa ne vse — v petdesetih letih sem. Krimska vojna v letu 1854. je stala 150. milij. ljudij in kakih 5 milijard goldinarjev; vojna v Italiji v letu 1859. 45.000 ljudij in 750 milj. gld.; vojna na Danskem v letu 1864. 3000 ljudij in 87 milijonov gld.; avstrijsko pruska vojna v l. 1866. 45.000 ljudij in 800 milijonov gld.; francozko-nemška vojna v letih 1870—1871. 215.000 ljudij in 7½ milijard; rusko-turška vojna 250.000 ljudij in 2 milijardi in 800 milijonov; južno-afriška vojna 40.000 ljudij in 2 milijardi goldinarjev. Tu niso še vštete vojne Italijanov z Menelikom, Francozov v Tongkingu in na Madagaskarju, Kitajska vojna z Napoleonom, sedanja Kitajska vojna, Garibaldinski boji, vojna Angležev z Afganistanom itd. Ali že gori našete vojne same so stale 748.000 ljudij in 937 milijonov goldinarjev.

**Po poroki — v grob.** Glavni urednik lista »Stefanois« v Saint-Etienne, gosp. Pelissier, se je poročil minoli ponedeljek z neko 18-letno krasno deklico. Po svatbeni pojedini sta se novoporočenca zvečer umaknila v svoje

stanovanje. Malo minut na to je bil Pelissier — mrtev. Zadel ga je kap.

**Koliko je vredna danska kmetica?** Neki danski kmet je imel svojo hišo zavarovano pri neki zavarovalnici za 10.000 kron. Nedavno temu je kmetu pogorela hiša in ta je zahteval od zavarovalnice, da mu izplača vso zavarovano svoto, t. j. 10.000 kron. Zavarovalnica pa ni hotela izplačati vseh 10.000 in je trdila, da mu za 6000 kron sezida večjo in lepšo hišo, nego je bila njegova. Kmet se je slednjič dal pregovoriti in je sprejel ponujanih mu 6000 kron. Nekoliko tednov za tem dogodkom je došel k njemu zavarovalni agent, ki ga je nagovarjal, naj si zavaruje ženo za slučaj smrti za 10.000 kron. »Ako vaša žena umre«, pojašnjeval mu je agent, »dobite takoj izplačanih vseh 10.000.« »Ne«, odgovoril mu je kmet, »skušnja me je naučila! Ako bi jaz zavaroval svojo ženo za 10.000 kron in bi ona umrla, bi mi vi nikakor ne hoteli izplačati vse svote. In bi rekli brčkone tako: »Vaša žena ni bila vredna 10.000 kron, temveč k večjemu le 1000 kron; za svoto 1000 kron pa vam lahko preskrbimo drugo ženo, ki je mnogo lepša in boljša od prejšnje.« To rekši, obrnil se je in pustil osuplega agenta samega na mestu.

## Brzjavna poročila.

**Dr. Kaizl nevarno obolel.**  
DUNAJ 19. (B.) »Slav Correspondenz« javlja da je bivši finančni minister in sedanjí državni poslanec dr. Kaizl na svojem letovišču v Miskovicu pri Sobeslavu smrtno nevarno obolel. Zdravniki označajo njegovo stanje brez nadnim.

**Francozki vojni minister o solidarnosti vojske.**

AUXONNE 19. (B.) Na banketu, prirejenem njemu v čast, je rekel vojni minister, general André, da je neki pretendent nedavno temu dal vladi razumeti, da politika solidarnosti častnikov ne prevlada. Ta pretendent da se je celo drznil, pisati pisma kornim poveljnikom, s katerimi jih je hotel zavesti k odpadništvu. Poveljniki so pa pisma dostavili njemu, ministru. To je dokaz zupanja, katero treba imeti do vojske.

**Waldersee o Francozih.**

PARIZ 18. (B.) »Echo de Paris« priobčuje intervju, ki ga je imel njegov dopisnik z grofom Waldersee-jem, kateri slednji da se je ponovno jako pohvalno izjavil o francoskih vojaki in je rekel, da ne veruje v možnost kake vojne med Francijo Nemčijo.

**Sultan našemu cesarju.**

CARIGRAD 17. (B.) O včerajšnji avdijenci avstro-ogerskega poslanika barona Calice pred sultanom o priliki rojstnega dne cesarja Frana Josipa je sultan izrekel svoje iskreno prijateljstvo in visoko spoštovanje do nj. velič. cesarja avstrijskega.

**Vojna v južni Afriki.**

DUBLIN 19. (B.) »Freemans Journal« priobčuje pogovor nekega parlamentarca s predsednikom Krügerjem, ki je izjavil, da proklamacija Kitchenerjeva ni prestrašila Burrov, ampak da jih je še podžgala. Angleži da so že od začetka vojne oboroževali urojenec proti Burrom, dočim ti poslednji niso nikdar upotrebljali oboroženih Kastrov.

## Trgovina in promet.

**Poročilo ravnateljstva »Trgovske-obrtne registrovane zadruga v Gorici« z neomejenim jamstvom, za opravilni mesec juli 1901.**

|                                                   |                 |
|---------------------------------------------------|-----------------|
| 1. Število združnikov dne 1. julija 1901.         | 1665            |
| Naraslo tekom meseca za                           | 24              |
| Padlo tekom meseca za                             | —               |
| Število združnikov dne 1. avgusta znašalo je      | 1689            |
| 2. Število deležev dne 1. julija                  | 3445            |
| Priraslo deležev tekom meseca                     | 47              |
| Odpadlo " " " "                                   | —               |
| Število deležev dne 1. avgusta znašalo je         | 3492            |
| 3. Svota vplačanih deležev do 1. julija           | kron. 421458.17 |
| " " " " tekom meseca                              | 14610.66        |
| " " " " izplačanih                                | —               |
| Svota vplačanih deležev 1. avgusta                | kron 436068.83  |
| Svota podpisanih deležev po 350 K. dne 1. avgusta | 1047600.—       |
| 4. Predumov je bilo izplačanih dne 1. julija      | kron 958893.01  |
| Priraslo tekom meseca                             | 30837.91        |
| Odplačalo se je " " "                             | 12965.37        |
| Stanje predumov dne 1. avgusta                    | kron 976765.55  |
| 5. Dopolnilni zaklad znašal je 1. julija          | 120064.05       |
| Tekom meseca doplačalo se je                      | 4755.53         |

|                                                                    |                |
|--------------------------------------------------------------------|----------------|
| Stanje dopolnilnega zaklada dne 1. avgusta                         | kron 124819.58 |
| 6. Dokonca meseca prosilo je 2226                                  |                |
| prositeljev za predumje v znesku                                   | 1786412.18     |
| Dovolilo se je v znesku                                            | 1396607.15     |
| Izplačalo " " "                                                    | 1309283.96     |
| 7. Hranilne vloge znašale so 1. julija                             | 146312.62      |
| Vložilo se je tekom meseca                                         | 15130.—        |
| Izplačalo " " "                                                    | 12117.89       |
| Stanje hranilnih vlog dne 1. avgusta                               | K. 149324.73   |
| 8. Gotovine v blagajnici 1. julija                                 | kron 5397.58   |
| Svota prejemkov tekom meseca                                       | 117232.58      |
| Svota izdatkov tekom meseca                                        | 106703.94      |
| Saldo v blagajnici dne 1. avgusta                                  | kron 10528.62  |
| 9. Denarnega prometa blagajnice od dne 1. julija do dne 1. avgusta | kron —         |
| Hranilne vloge se obrestujejo po 4½%                               |                |
| Lastna glavnica v uplačanih deležih                                | K. 436068.83   |
| Zaupana glavnica v hranilnih vlogah                                | K. 149324.73   |

Razmere 43: 15.  
Predumji vračajo se v enem ali več tedenskih obrokih z obrestmi vred po dogovoru. — Posojilo na nakrajši čas menjico se obrestujejo po dogovoru. Seja ravnateljstva je vsak petek ob 6. uri.

**Aleksander Levi Minzi**  
Prva in največja tovarna pohištva vseh vrst.  
**TRST**  
TOVARNA: ZALOGA:  
Via Tesa, vogal Piazza Rosario št. 2  
Via Limitanea (šolsko poslopje) in Via Riborgo št. 21  
Velik izbor tapetarij, zrcal in slik. Izvršuje naročbe tudi po posebnih načrtih.  
**Cene brez konkurence.**  
ILUSTROVANI CENIK ZASTONI IN FRANKO  
Predmeti postavio se na parobrod ali železnico franko.

## Brač II. (jako fin) in flavta se prodaj. Več se izve v pisarni dr. Rybáča, ul. S. Spiridione 3.

**FILIJALKA**  
c. kr. priv. avstr. kreditnega zavoda za trgovino in obrt v Trstu.

| Novci za vplačila.        |                     |
|---------------------------|---------------------|
| V vrednostnih papirjih na | V napoleonih na     |
| 4-dnevni izkaz 2½%        | 30-dnevni odkaz 2½% |
| 30 " " 3¾%                | 3-mesečni " 2½%     |
|                           | 6 " " 2½%           |

na pisma, katera se morajo izplačati v sedanjih bankovcih avstrijske veljave, stopijo nove obrestne takse v krepost z dnem 24. junija, 28. junija in odnošno 20. avgusta t. l. po dotičnih objavah.

**Okrožni oddel.**  
v vredn. papirjih 2½% na vsako svoto. V napoleonih brez obresti.

**Nakaznice**  
na Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavc, Reko kako v Zagreb, Arad, Bielitz, Gablonz, Gradec, Sibinj, Inomostu, Czovec, Ljubljano, Linc, Olomou, Reichenberg, Saaz in Solnograd, brez stroškov.

**Kupnja in prodaja**  
bitku 1% provizije.  
Inkaso vseh vrst pod najumestnejšimi pogoji.

**Predumji.**  
Jamčevne listine po dogovoru. Kredit na dokumente: Londonu, Parizu, Berlinu ali v drugih mestih — provizija po jako umestnih pogojih.  
Kreditna pisma na katerokoli mesto.

**Vložki v pohrano.**  
Naša blagajna izplačuje nakaznice narodne banke italijanske v italijanskih frankih, ali pa po dnevnem kursu.

Sprejemajo se v pohrano vrednostni papirji, zlati in srebrni denar, zlati avstrijski bankovci itd. po pogoji

**MIZARSKA ZADRUGA V GORICI**  
z omejenim jamstvom  
naznanja slovenskemu občinstvu, da je prevzela  
**prvo slov. zalogo pohištva**  
iz odlikovanih in svetovnoznanih tovarn v Solkanu in Gorici  
**Antona Černigoj-a**  
katera se nahaja  
v Trstu, Via Piazza vecchia (Rosario) št. 1.  
(na desni strani cerkve sv. Petra).  
**Konkurenca nemogoča, ker je blago iz prve roke.**

**Velikanska rastava pohištva in tapetarij. Izvenredno ugodne cene.**  
**VILJEM DALLA TORRE**  
v Trstu, trg Giovanni 5. (Palača Diana.)  
**Moje pohištvo donese srečo.**

### Javna zahvala.

Podpisana se zahvaljuje iz dna svojega  
sreča vsem onim cenjenim sorodnikom, prija-  
teljem in znanjem, ki so na kateri si bodi  
način izrazili svoje sočutje o priliki smrti mo-  
jega nepozabnega soproga

### Fran Stopar-ja.

Bog povrni!

TRST, dne 19. avgusta 1901.

Roža vd. Stopar.

## Velika zaloga pohištva in tapecarij po najnižjih cenah

v ulici Chiozza št. 4., I. nadstr.

Prosi se za blagohoten obisk, da se v  
resničnosti prepriča.

### Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih  
cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za  
besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno  
zniža. Oglaš za vse leto za enkrat na teden stanejo  
po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih  
obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

#### V Trstu.

**Zaloga likerjev v sodih in buteljkah.**  
**Perhauc Jakob** ulica delle Acque 12  
Zaloga vsakovrstnih  
vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerno.

**Jak. Perhauc** Ulica Stadion št. 20, pe-  
karna in sladničarna,  
svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema  
tudi domači kruh v pecivo. Postrežba točna.

#### Nepregorljive mrežice.

**Vitez D.** v Trstu, Piazza Negozianti št. 1  
priporoča svojo slavnemu občinstvu  
svoje nepregorljive mrežice (rettine) „Meteor“ in vse  
druge priprave za plinovo luč „Auer.“

#### Kavarne.

**Anton Šorli** priporoča svoji kavarni  
„Commercio“ in „Tedesco“  
ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-  
venski in mnogi drugi časniki.

#### Oglje in drva.

**Muha Josip** v ulici dei Torro št. 12  
priporoča svojo dobro pre-  
skrbljeno zalogo oglja in raznega kariva kakor pre-  
moga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

#### Pohištvo.

**Prva slovenska** izdelovalnica in za-  
loga zasnovernega  
pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po  
načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence  
Za mnogobrojne naročbe se topla priporoča svojim  
rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji  
k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12  
zadej c. kr. deželne sodnije.)

**Slovenec** priporoča svojo veliko prodajnico  
in izdelovalnico vsakovrstnega po-  
hištva in popravilne istega po cenah ki zadovolje  
gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča  
(van Cink, ulica S. Daniele št. 2)

#### Pekarne in sladničarne.

**H. Stibiel** Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso  
ina veliko pekarno in sladničarno.  
Vedna zaloga vsakovrstnih tort, krokandov, konfetov,  
raznovrstnih sladčic v kosih in v skatljicah, finih  
biškotov, različenih likerjev in vin v buteljkah za  
poroke, birne, krste in druge slavnostne prilike.  
Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navađen  
kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franko  
na dom in trgovcem v razprodajo. Domači mali-  
novec po nizki ceni.

**Konrad Jacopich** trgovec z jedilnim  
blagom v Trstu,  
Piazza Barriera priporoča svojo zalogo jestvin, kolo-  
nizalij, navadnega in najfinjšega olja, najfinjše te-  
stenine, nadalje moke, otrobov, žito, ovsu itd. po jako  
nizkih cenah. Razpošilja naročeno blago tudi na de-  
želo na debelo in drobno. Ceniki franko.

**„Durator.“** Podplati so zastoj, ako vsakdo  
rabi „Durator“ ter žnjim 3—4  
tedne maže svoje podplate, kateri trajajo 5 krat več  
in jih voda ne obrabi. Cena jedni skatljici z navo-  
dilom vred 1 in 2 kroni. „Durator“ se prodaja v mi-  
rodilnicah, specerijskih prodajalnicah, trgovinah z  
usnjem in obuvanjem. Kjer se ga ne vdoči, naroči naj  
se ga z 1 K 20 stot. franko naravnost pri glavnem  
zastopniku za Primorsko, Istro in Dalmacijo: J. Mi-  
chalup v Trstu, ulica Rossetti št. 12.

### Prodaja vina „Ai Maestri“

v ulici Valdirivo št. 17. Od danes naprej se prodaja  
istrski teran po 32 nvč., za na dom po 30 nvč. liter.  
Rebula iz Brd po 32 nvč. liter. Vinski očet po 12  
nvč. liter. Mrzle jedi v velikem izboru vedno pri-  
pravljene. Pivo I. vrste po 20 nvč. liter. Na debelo  
po zelo ugodnih cenah.

#### Zaloga vsakovrstnega pohištva.

**Anton Breščak** v Gorici, Gosposka  
ulica št. 14 in ulica  
Vetturini ima v zalogi v veliki izbori pohištvo vseh  
sogov za vsak stan od najboljšega izdelka. V  
pogoj in: podobe na platno in šipe, ogledala, žime  
edzlu atno, razne tapecarije itd. Daje tudi na obrok



### Zaloga šivalnih strojev

za domačo rabo ali obrtnike od 60  
kron naprej.

5 letno jamstvo.

Velik izbor vseh pripadkov spadajo-  
čih k šivalnim strojem.

Posiljatve na deželo po povzetju.

Mehanična delavnica za popravljanje  
strojev vseh vrst.

**RUDOLF RÖTTL** Trst, Trg Piazza S. Caterina št. 2.



### Velika zaloga koles

novih ali vže rabljenih iz prvih  
tu — in inozemskih tovarn.

Prodaja in menjava po ugodnih  
cenah.

Bogat izbor pripadkov in pneu-  
matik.

Sprejemajo se vse poprave ka-  
kor tudi lakiranja na ognju in  
niklovanja.

## J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice

o že več desetletij povsod razširjene, in malo družin je, kjer bi manjkalo to lahko in  
moli učinkuj. — domače sredstvo, katero priporoča občinstvu mnogo zdravnikov pri zlih  
nasledkih slabega prebavljanja in telesnega zapretja. Teh kroglic, ki so tudi pod  
imenom **Pserhofer-jeve kroglice** ali **Pserhofer-jeve kri čistilne kroglice** znane,  
stane skatljica s 15 kroglicami 21 krajcarjev, 1 zavitek s 6 skatljicami 1  
gld. 5 kr., pri prejšnji vpošiljavi zneska stane s poštnine prosto vpošiljati: 1 zavitek  
1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitkov  
9 gld. 25 kr. — Navod uporabe je priložen.

Jedina izdelovalna in glavna razpošiljalna zaloga

## J. Pserhofer-jeva lekarna

Dunaj I., Singerstrasse št. 5.

Prosi se izrecno, „J. Pserhofer-jeve odvajalne kroglice“

zahtevati in na to paziti, da ima napis na pokrovu vsake skatljice na navodilu o uporabi  
stoječi podpis **J. Pserhofer** in sicer z rdečimi črkami.

### Balzam zoper ozeblino

**J. Pserhofer-jev**, 1 lonček 40 kr., s  
poštne prosto pošiljati 65 kr.

**J. Pserhofer-jev sok iz**  
ozkega trpotca razslizujoč, 1  
steklenica 50 kr.

**J. Pserhofer-jev balzam**  
zoper golšo, 1 steklenica 40 kr.,  
s poštne prosto pošiljati 65 kr.

**Stoll-ovi Kola-preparati**  
izvrstno krepilo za želodce in žive, 1  
liter kola-vina ali eliksirja 3 gld., 1/2 litra  
1 gld. 60 kr., 1/4 litra 85 kr.

**J. Pserhofer-jeva grenka**  
želodčna tinktura (preje živ-  
ljenska

esenca imenovana.) — Lahko razstoplju-  
ječe zdravilo, dražilnega in krepjujočega  
učinka na želodec pri oviranem prebav-  
ljanju. 1 steklenica 22 kr., 1 dvanajstorična  
steklenica 2 gld.

**J. Pserhofer-jev balzam**  
zoper rane,  
1 steklenica  
50 kr.

**Tannochinin-pomada**  
**J. Pserhofer-jeva**, najboljšo sredstvo  
za rast las, 1 pušica 2 gld.

**Zdravilni obliž za rane**  
pok. prof. **Stendel-a**, 1 lonček 50 kr., s  
poštne prosto pošiljati 75 kr.

**Univerzalna čistilna sol**  
**A. W. Bulrich-a**, domače sredstvo proti  
slabi prebavi, 1 zavoj 1 gld.

Razu tu imenovanih preparatov so v zalogi še vse v avstrijskih časnikih ogla-  
šene tu- in inozemske farmacevtske specialitete ter se preskrb vsi predmeti, katerih morda  
ne bi bilo v zalogi, na zahtevanje točno in najceneje.  
Pošiljatve po pošti izvršujejo se najhitreje proti temu, da se prej vpošlje  
denar, večje naročbe tudi proti povzetju zneska.  
Če se prej vpošlje denar (najboljše s pošto nakaznico), potem  
je poštnina mnogo cenejša, nego pri pošiljatih proti povzetju.

## Grand Hôtel-Restaurant Obelisk

OPČINA

Nova lastnika ravnatelj Berrettini & Cattaneo.

Valikanski vrt in veranda. — Krasen razgled

Izvrstna kuhinja || Plzensko in Kulmbaško pivo.  
dobro perskrbljena vsaki čas. || Specialiteta: Kraški teran.

KEGLJIŠČE. — LAWN-TENNIS. — KROGLJIŠČE. — BILJARD. — TELOVADNE PRIPRAVE.  
| Telefon št. 657. |

Ob nedeljah in praznikih v lepem vremenu vozne zveze od restavracije „Central Pilsen“ na Opčino.  
Najzmernejše cene. Točno postrežbo vodita lastnika-ravnatelj osebno.

Vsakojaka pojasnila daje in slučajna naročila prejema gospod BERRETTINI

„Nova restavracija Centrale Pilsen“, (Trst Via Torrente 10)

z vrtom, kamor ne pride prah, ker je v zavetju. || Kegljišče. ||  
Izvrstna kuhinja dobro perskrbljena vsaki čas. — Poštene cene. — Najtočnejša postrežba.



### Lekarnarja A. Thierry-ja balzam

se zeleno varstveno znamko »nuna« 12 malil ali 6 velikih steklenic  
4 krone franko.

### A. Thierry-ja stolistno mazilo

2 lončka 3 kron 50 stot franko, razpošilja proti predplačilu:  
A. Thierry-ja lekarna „Pri angelju varhu“  
v Pregradi, Rogatec Slatina (Rohitsch-Saerbrunn).

DUNAJ: Centralna zaloga: Lekarnar C. Brady, Fleischmarkt 1. — BUDAPEST:  
Lekarnar I. pl. Török in Dr. Egger. — ZAGREB: Lekarnar S. Mittelbach.  
Na drobno se vdočiva povsod.



## Jakob Kosmerlj

TRST

ulica ss. Martiri št. 16

nasproti Komando Marine.

TRGOVINA

jestvin in kolonijalnega blaga, delikates-  
in konserv.

Izbior raznih vin in likerjev.

Imam tudi filijalko v aliei **Bastione št. 2**,  
nasproti ženskem liceju.

Priporočam se p. n. občinstvu in sem-  
najudanejši

Jakob Kosmerlj.

Sprejemajo se tudi naročbe za razpošiljanje.

### IVAN KRŽE

Trst. — Piazza S. Giovanni št. 6. — Trst

Trgovina s kuhinjsko posodo vsake vrste  
iz zemlje, porcelana, železa, kostarja in stekla;  
velik izbor pletenin in lesenega blaga. Lesene  
pipe iz najboljšega tisovega lesa z gobo al  
tudi brez gobe.

### Štefan Cruciatti

ornamentalni kamnosek

v Trstu, via della Pietà št. 25.

izvršuje iz istrskega mramorja in kraškega  
kamnja vsakovrstna od najnavadnejšega do  
najlepšega in kompliciranega dela.

Specijaliteta za napisne plošče in nagrobne  
spomenike.

Velika zaloga slane ali žaganega marmorja  
v različnih merah belega ali barvanega.

Specijaliteta za pohištvo.

Sprejema naročbe za cerkve, altarje, kakor  
tudi za podove bodisi bele ali barvane.

Vsaka naročba se izvrši točno in po ugodnih  
cenah.

## Prvo primorsko podjetje za razpošiljanje in prevažanje pohištva

## Rudolf Exner

Trst. — Via Squero nuovo 7. — Trst.

Telefon 347.

Specijalno bavljenje za inmagaciniranje  
pohištva. Pakovanje vsake vrste se izvrši na  
najboljši način in po zmernih cenah. Nakla-  
danje in prevažanje pohištva po železnici in  
morju v vse kraje tu- in inozemstva kakor  
tudi iz hiše v hišo po celem mestu ali okolici  
s patentovanimi velikimi vozovi najnovejše  
konstrukcije.

Sprejemanje posameznih kovyčkov, za-  
bojev, košev itd. za inmagaciniranje.

Sprejemajo se pošiljatve vsake vrste in  
kamor si bodi.

### Restaurant SILBEREGG

Via Ghega št. 9 A.

najugodnejša gostilna

PLZENSKO PIVO SILBEREGG  
po 24 novč. liter.

Namizna vina in v buteljkah  
zajamčeno pristna

Izvrstna italijanska in nemška kuhinja.  
Kosila in večerje od 20. novč. više.

Pivo v buteljkah  
iz zaloge  
SILBEREGG (G. E. POHLY),  
Via Zovenzoni št. 2.

Tam se nabavajo tudi najpristnejša  
vina: opollo, istrsko črno in belo.